

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega mesca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.,
po pošti prejemam
1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Vsakemu svoje! Izdajatelju „Mira“.

Leto VII.

V Celovcu 10. junija 1888.

Št. 11.

Državni poslanec dr. Ferjančič se poteguje za slovenščino pri sodnijah na Koroškem.

Koroški nemško-liberalni listi se od jeze kar zvijajo, ker so slovenski poslanci na dan spravili krivico, ki se koroškim Slovincem godi. Z raznimi psovkami se zaletujejo v gosp. poslanca Kluna, ki je tako temeljito razkril šolske razmere na Koroškem. Hinavsko jadikovanje nemško-liberalcev, ki se zelo bojijo za svoje gospodstvo ter slovenskim poslancem očitajo, da kalijo mir v deželi, še ni ponehalo; in že se je oglasil spet slovenski poslanec dr. Ferjančič, ki je s številkami dokazal, da slovenski jezik tudi pri sodnijah nima tiste veljave, ktera mu po pravici pristoji. Nastavljajo se v slovenskih in slovensko-nemških sodnijskih okrajih še zmiraj uradniki, ki niso zmožni slovenskega jezika in se s Slovenci, ki imajo pri sodnijah kaj opraviti, ne morejo sporazumeti. Poslanec Ferjančič je govoril v državnem zboru blizo tako-le:

„Na Koroškem je zastran jezika pri sodnijah še zmirom tako slabo, kakor sem lani povedal. Koroški deželni glavar se je v deželnem zboru pritožil, zakaj da se mi slovenski poslanci mešamo v koroške reči. Rekel je, da je na Koroškem pri šolah in uradnijah za Slovence vse v najlepšem redu; in če pridejo kake pritožbe, se bo že doma vse poravnalo, da bo prav. Mi poslanci pa nemamo nobene prepovedi, da bi ne smeli govoriti o drugih deželah in drugih volilnih okrajih. (Tako je! na desni.) Mi se moramo pa tudi zavolj tega potegniti za koroške brate, ker sami nimajo nobenega poslanca na Dunaju. Vsi koroški poslanci sedijo preveč daleč na levi (nemški) strani in niso po tem, da bi mogli zagovarjati narodne pravice koroških Slovencev. (Prav res! na desni.) Koroške Slovence je veselilo, da smo se za-nje potegnili, in poslali so nam zahvalna pisma iz 56 občin. Tudi to nam daje pravico, da govorimo za nje. Naj le reče deželni glavar, da je ljudstvo na Koroškem zadovoljno, jaz pa kažem na to, kar smo mi slovenski poslanci tukaj povedali, in sicer smo to govorili po željah koroških Slovencev. Prazne so besede deželnega glavarja, da se bo že v deželi vse poravnalo, če bo kaj narobe; posebno zastran uradnij, saj pri sodnijah in političnih uradih nema deželni zbor nič besede. (Prav res! na desni.)

Pri sodnijah tedaj je vse pri starem. Potrebni so tolmači, da ljudstvo govori s svojimi sodniki, in kakšni so ti tolmači, sem lani povedal. Če pa ta-

cega tolmača ali služabnika, ki slovenski zna (vsi ne znajo), ni pri roci, tedaj Slovincu duri pokažejo in pravijo: „Nemški se prej nauči!“ (Dr. Trojan: Ali je to enaka pravica? — Dr. Vašaty: To je lepa pravica! — Čujte, čujte! na desni.) Mi imamo pravico, potegovati se za Korošce, ker so nas sami za to prosili, in se tudi ne damo ostrašiti. (Posl. Šuklje: Saj se ne damo!) Pa ukljub našim pritožbam je na Koroškem še vse pri starem, in lani je minister v Celovec poslal trdo nemške sodnike. Zato sem prisiljen, da bolj na drobno razložim, kako znajo koroški uradniki slovenski, in prepričali se bote, da res sodnik ne zastopi ljudstva, ljudstvo pa sodnika ne. (Posl. dr. Vašaty: To so lepe reči!)

Pri deželnih sodniji v Celovcu ne znajo slovenski: predsednik, nadsvetovalec, izmed osmerih svetovalecev pet ali vsaj štirje in tajnik. Pristavov je osem, slovenski zna pa le en sam. (Čujte! čujte! na desni.) Pri okrajni sodniji v Celovcu nič ne znajo slovenski. (Dr. Vašaty: To je hujski, kakor v Aziji!) Le en sam zna, pa za 18.000 Slovencev je to premalo. Treba je zmirom tolmačev. Sodnik pa še sodbe ne oznani. Eden je rekel: „Kaj bom oznanjal? Jaz ga ne zastopim, on pa mene ne.“ (Čujte, čujte! na desni.) Drugi pristavi so pri deželnih sodniji in imajo največ posla s preiskovanjem. Ker pa nobeden slovenski ne zna, zamorejo zatožence in priče zaslišati le po tolmačih. Ednajst je sodnij s slovenskim ali mešanim prebivalstvom, in tam je 20 sodnijskih uradnikov; med temi jih je pa 10, da slovenski ne znajo. (Čujte, čujte! na desni.) Pa še tisti, ktere štejemo, da znajo, niso zmožni slovenske pisave in slovenski jezik le za silo lomijo. Povsod tedaj potrebujejo tolmače. Neka sodnija se pa sploh s svojim slovenskim prebivalstvom pečati noče. (Čujte, čujte! na desni.) To je št. Pavelska sodnija. Ona pošilja slovenske stranke v Slovenji Gradec na Štajersko! (Čujte, čujte! na desni.) Ali to smejo, ne vem; čudno pa je. (Klici: To je neverjetno!) Kdo povrne ljudem stroške in potrato časa? Pa naj bi vsi sodniki tako delali, vsaj bi se pokazalo, da tako ne gre naprej! Izmed 17 avskultantov zna samo eden slovenski, in še ta je nastavljen na zgornji Beli med trdimi Nemci. (Čujte, čujte! na desni.) Menda bi radi, da bi še ta slovenski pozabil. (Smeh na desni.) Lani sem predlagal resolucijo, naj bi vlada pri imenovanju sodnijskih uradnikov gledala na to, da znajo slovenski. Budgetni odsek pa je ta predlog zavrnil, ko naš rojak zavolj bolezni ni bil navzoč. Če pa na Koroškem med 17 avskultanti samo eden slovenski zna, na Štajerskem med 50

pa komaj vsak petnajsti ali dvajseti, potem bo vsak pritrdil, da je bila moja resolucija potrebna. Gospod naučni minister je rekel, da je študiranih ljudi preveč na ponudbo. Mogoče; pa takih, ki bi slovenski znali, je veliko premalo, in g. pravosodni minister ima zmirom svoje križe, kedar išče uradnika slovenščine zmožnega.

Toliko je g. poslanec dr. Ferjančič povedal o koroških razmerah. Vsi vemo, da je gola resnica. Znano nam je, da je nek sodnijski uradnik, ki je bil nastavljen v slovenskem sodnijskem okraju na Koroškem, zbadljivo pripovedoval, da mu ni treba več znati, ako se hoče s slovenskim kmetom sporazumeti, kakor besede, „maš šrifte, 'maš štempeljne?“ Mi pa mislimo, da samo s „šrifto in štempeljni“ sodnijski uradniki nikakor ne morejo vstreti željam slovenskega ljudstva, ki išče kedaj pravice pri sodnji. Iz srca bi morali obžalovati, ako bi sodnijski uradniki svoje službene dolžnosti bolj ne obražali. Slovence pa opominjamo, naj odločno tirjajo, da se z njimi občuje pri sodnijah v slovenskem jeziku, da uradi brez ugovora sprejemajo slovenske uloge in na nje tudi v slovenskem jeziku odgovarjajo. To nam je postavno zagotovljeno. Pravosodni minister, ki je pravičen mož, se bo gotovo oziral na vsako pritožbo, ako bi se komu ta želja odrekla.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Odgovor pravosodnega ministra zastran slovenskih uknjižeb v gruntne bukve.) Velika razburjenost se je polastila naših nasprotnikov, ko je g. pravosodni minister ukazal, naj se slovenske uloge upisujejo v gruntne bukve v slovenskem jeziku, ako stranka to zahteva. Ropotali so v deželnih zborih v Gradcu in Celovcu, in še v državnem zboru so ministra prijeli in vprašali, če res pri tem ostane? Zdaj je minister odgovoril. Rekel je, da to ni nič novega in da je bilo slovensko uknjiževanje že prej dovoljeno, le izvrševalo se ni. Iz Kranjskega je prišlo več pritožb, zato je minister najprej za Kranjsko ponovil stare ukaze. Od tega časa se na Kranjskem slovenski upisuje, in ni nobenih pritožb več. Potem je prišla na ministra pritožba iz Štajerske, da uradniki nočejo uradovati slovenski. Minister je toraj Graški nadsodnji naročil, da ima pripuščati slovenske upise tudi na Štajerskem in Koroškem. Da bi slovenski jezik za to ne bil sposoben, to ni res; kajti če je sposoben na Kranjskem, kjer se brez zadržka slovenski uraduje, zakaj bi ne bil sposoben na Koroškem in Štajerskem! Tudi ni res, da bi posestva zavolj tega na svoji ceni trpela ali svoj kredit spodkopala; kajti tudi v drugih deželah se upisujejo v več jezikih brez škode za posestnike. — Foregger, Moro in tovarši so odšli z dolгим nosom!

Iz Dravbreške fare. (Posojilnica.) Veliko težav je bilo treba premagati, prej da so ustanovili posojilnico. Prej je bilo dosti nasprotovanja; zdaj pa se število udov množi, nasprotnikov je pa vedno menj. Kmetje že spoznavajo, da jim bo v veliko korist in pomoč, če imajo svojo kaso, kjer dobijo v sili pomoč, in da jim ni več treba laziti okoli nemško-liberalne gospode. Govorilo se je tudi

o lastni klavnici, katero naj bi kmetje naredili, da bi za živino več denarja potegnili. Mislim pa, da najprej je treba podpirati posojilnico, da postane slovenskim kmetom močna trdnjava. Deželna sodnija je posojilnico že potrdila, zato le pridno se upisujte!

Od Tolstega Vrha. (Ciril in Metodova podružnica osnovana.) Zastonj sem čakal, da se bo kak drug dopisnik oglašil. Zato hočem jes, če prav precej pozno, popisati, kako lepo smo se imeli, ko smo snovali našo podružnico sv. Cirila in Metoda dne 28. aprila. Zborovali smo v Guštanji v gostilni pri Tirolcu. Čeravno so prostori obilni, bilo je vendar vse natlačeno ljudstva, ki je prihitelo iz Tolstega Vrha, Kotelj, Prevalj in drugih sosednih krajev, da pokaže svojo ljubezen do mile slovenščine. Ker je bilo vreme ugodno, prihiteli so še gostje iz Slovenjega Gradca, iz Dravbrega, iz Šmihela in Bistrice. Predsedoval je gosp. Kotnik, župan iz Tolstega Vrha. Gosp. dr. Hrašovec iz Slov. Gradca je tako lepo govoril, da je bil marsikdo do solz ginjen. Za načelnika je bil izvoljen g. Kotnik, za namestnika g. župnik Guštanjski. Pristopilo je nad 80 udov, sami posestniki. Čulo se je mnogo lepih govorov in napitnic. Bog daj, da bi se podružnica zmiraj lepši razvijala slovenske mladini v prid, našim sosedom pa v posnemanje.

Izpod Grlovca. (Špirit in vino. Liberalni časniki.) Finančni minister ima zmirom premalo denarja, zato hoče na špirit naložiti velik davek. To je prav; vsaj pride domače žganje bolj v čast. Včasih so po kmetih kuhali dobro žganje, ker je bil pa špirit preveč po ceni, so kupčevalci rajši tega kupovali in iz njega delali slabo, smrdljivo žganje ali šnops. Tako so domače kotlje popustili. Če se pa špirit podraži, dobimo morda spet boljše žganje. Ko bi pa jaz minister bil, naložil bi visok davek tudi na judovsko vino, kterege je v naši deželi zmirom več, saj pravega je že težko dobiti. Štajerci in Dolenjci svojega poštenega vina ne morejo prodati, ogerski Judi pa svojo brozgo spečajo, ker je po ceni. Oni ne potrebujejo ne vinograda, ne delavcev, ne vinske trte; tako vino se lahko daje dober kup! S tem se godi velika krivica tako vinogradnikom, ki imajo visoke davke pa slabe kupčije, pa tudi ljudstvu, ki mora za pošten denar to brozgo piti. Marsikteremu bolniku reče zdravnik, naj pije malo dobrega vina. Tacega pa nikjer ni; če se zdaj vina napiješ, boš še le prav zbolel, namesto da bi te okrepčalo. Na tako vino naj bi se naložil velik davek. Potem pa tudi na liberalne in židovske časnike, ki poštenim ljudem čast kradejo, po svetu laži trosijo in nikogar ne pustijo pri miru. Ko bi morali za vsako laž 100 gld. kazni plačati, koliko bi se nabralo denarja!

Iz Mavčap pod Juno. (Banka „Slavija“.) Več ko se čuje o požarih, bolj je potrebno za vsacega gospodarja, da se zavaruje proti ognju. Po pregovoru „svoji k svojim“ se Slovencem posebno priporoča banka „Slavija“, ktera vse slovenski piše, naše narodne reči podpira, pa tudi škode pošteno izplačuje. Zdaj je v Mavčapih njen zastopnik g. Jur Rutar p. d. Gabnar. Kdor še ni zavarovan, naj se pri njem oglasi.

Izpod Obirja. (Šmarnice in spominki na romarje v Rim.) Letos kakor druga leta se pri

nas v Klančah Šmarnice prav lepo obhajajo. Najprej se moli eden del sv. rožnega venca, se pojejo lavretanske litanije, potem se bere iz Šmarnic, kar je za vsaki dan odločeno, nazadnje se pa zapoje ena ali druga pesem Mariji Devici na čast. Zbere se k tej pobožnosti iz bližnjih vasi vsaki večer dosto številno ljudstva, ter se srčno zahvaljujemo neskončno dobrotljivemu Bogu, ki nam po močni priprošnji Marije Device, tako milostljivo podeli vse, kar potrebujemo za dušo in telo. Posebno jes, ki te vrstice pišem, in moj tovarš, se ne moreva dostojno zahvaliti Bogu za milost, ki jo je nama dal, da sva se zamogla vdeležiti letošnjega romanja v Rim, središča svete katoliške cerkve, in tam gledati z lastnimi očmi namestnika našega Gospoda Jezusa Kristusa, vidnega poglavarja svete katoliške cerkve, svetega Očeta Leona XIII. Blagovolite, da pri tej priložnosti izrekam svoje, mislim, opravičeno začudenje, da v „Miru“ še nihče ni objavil spomence o našem popotovanju v večni Rim!* Bilo je vendar med nami koroškimi romarji dosti duhovnih gospodov, ki so vajeni in zmožni dopisovanja, kaj jih torej zadržuje, da nič ne sporočajo o potovanju in vtisih, ki so jih imeli? — Ako bi vam bilo všeč, se jes, priprosti kmeti fant, drznem poslati vam nekatere črtice o tej stvari!

Iz Škocijanske fare. (Naša podružnica osnovana.) Lep den je bil za nas binkoštni ponedeljek, ko smo osnovali podružnico sv. Cirila in Metoda. Prišlo je mnogo bližnjih in daljnih gostov, še celo iz daljnih Diekš, skor pet ur deleč so prišli slovenski korenjaki. Pooblaščenec g. Zilan je navzoče v lepem in jedernatem govoru pozdravil. Ko so se pravila prebrala in potrdila, volil se je začasni odbor, in sicer so voljeni: Janez Zilan, načelnik; Karol Zilan, tajnik; Lorenc Müller, blagajnik; namestniki so pa župan Miha Ruš, Boštjan Ražun in Martin Ročičjak. Vsi trdni in zanesljivi narodnjaki ter posestniki v naši fari. Po končani volitvi so sledili govori, napitnice in pesmi. Posebno lepo sta govorila č. g. župnik iz Št. Vida in č. g. komendator iz Reberce. Neki kmet je rekel: „Tako je bilo lepo, kakor v raji!“ Bog daj novi podružnici svoj blagoslov!

Iz spodnjega Roža. (Čast gosp. županu Šlemcu!) Beljaška klepetulja „D. A. Z.“ se je spravila tudi nad našega vrlega župana g. Štiha p. d. Šlemca, češ, da on ni prijazen naši požarni brambi. Mi pa ta napad odločno zavračamo in očitno spoznavamo, da se je g. župan za našo požarno brambo dosti potrudil, imel dosti pisarij in nam pri vsaki priložnosti pod rame segel. Beljaški list naj nas pri miru pusti in naj se ne vtika v naše reči. Gosp. županu Šlemcu pa se zahvalimo za dosedanje podporo in ga prosimo, naj nas podpira še z naprej. Da že nekaj znamo, pokazali smo pri zadnjem ognji v naši vesi. Zahvalimo se pa tudi tovaršem iz Borovelj in Podsinje vesi, ki so nam prišli na pomoč.

Požarna bramba v Svetni vesi.

Iz Krejanc nam je došel sledeči popravek: Na podlagi § 19. tiskovne postave prosva, da sledeči popravek v Vaš list vzamete:

* Vašej želji že ustrezamo, ker smo dobili popis romanja iz spretnega peresa, kakor vidite iz zadnjega in današnjega lista.

Neresnično je, da bi se bila midva ustanovnega zbora za podružnico Cirila in Metoda v Apačah udeležila; toraj se nama tudi niso mogle duri pokazati. Midva z več drugimi sva bila v gostilni izbi, kjer smo koroške pesni peli in se o marsičem pogovarjali; zborovalo pa se je na kegljišču. Krejance, dne 15. maja 1888.

Kusternik.

Solski vodja.

Staudacher.

Podučitelj.

Temu popravku, ki popravlja to, kar nikdar trdili nismo, dostavimo v pojasnilo članka iz Apač v 9. številu „Mira“ le nekoliko črtic, ktere smo zvedeli iz zanesljivega vira in jih tudi lahko dokažemo:

1. Res je, da sta prišla omenjena učitelja tisti dan nalašč v Apače s celo trumo fantov, ki so bili menda namenjeni v Freibach.

2. Res je, da so se hoteli skoz vežna vrata vrniti v prostor, kjer je bilo zborovanje, ne da bi poslušali, ampak da bi dražili, ker so med tem prepevali „das deutsche Lied“. Razjarjeni kmeti so morali pred njimi vrata zatisniti in le uplivi pričujočih hladnokrvnih duhovnov se imajo nepokojneži zahvaliti, da se jim ni kaj hujšega zgodilo.

3. Res je, da so še potem po vratih trkali; eden izmed njih je vdrl celo v kletnico, ki ima okno na kegljišče, ter je po oknu razbijal in neprenehoma kričal, naj kmetje ne bodo tako abotni in prismojeni, da bi svoj denar Kranjcem v Ljubljano pošiljali.

Naj zadostujejo te kratke opazke,* da naši bralci spoznajo, ali sta bila onadva učitelja, ki se pajdašita s tako surovo drhaljo, pri celi stvari res tako nedolžna, kakor se delata. Uboga mladina, ki ima take učeničke za odgojitelje!

Iz Bleda. (Naša pošta okradena. Selska sirarska družba.) Juri Jelenc iz Kroke doma, tukajšnji poštni služabnik je dne 15. majnika pobegnil. Dne 15. majnika je prišel iz Trsta poštni pregledovalec, in je brž zapazil, da ni vse v redu. Zato so brž hotli poštnega služabnika prijeti. On pa je prosil, naj ga izpusté in je obljubil, da bo vse povrnil. Tudi poštar g. Trojar je prosil za-nj, češ da bosta vse plačala. Gospod Trojar mu je preveč zaupal, saj ni čuda, saj je že pri njemu služil celih 15 let. Trojar, ki je tudi učitelj, je šel otroke podučevati. Jelenca je pa pustil na pošti. Ta je pa pobral denar, kar ga je še pošta imela, in je šel Bog ve kam, gotovo v Ameriko. Zvečer, ko pride g. Trojar, ga ni najdel nikjer. Menil je, da je šel po denar. Še le drugo jutro je brzojavil ali bilo je že prepozno, ni ga bilo več. Ko pregleda pošto in njene račune, je uvidel, da mu je šlo čez 2000 gld. navskriž. Tatu bodo težko več dobili. — Selska sirarska družba je že začela delovati s prvim majnikom in dobro napreduje. 17 posestnikov je skupaj. Za predsednika in blagajnika je Janez Šoklič. Deželne podpore smo dobili 300 gld. Stala bo z vsemi stroški blizu 1000 gld. Kmetje, tudi drugod osnujte take družbe! Sadja, če Bog da, bode dovolj. Zita tudi lepo kažejo.

Iz Škocijana na Dolenjskem. (Matija Rohrmann †.) Dne 21. maja t. l. umrl je poznati kmetovalec in sadjerejec g. Matija Rohrmann, posestnik in vrl domoljub iz Dobroškevasi pri Škocijanu

* Pripravljeni smo, ako je ljubo, navesti še več enakih črtic, ki bi omenjenim dražilcem z učitelji vred ne delale nobene časti.

na Dolenjskem. Rajni bil je več časa izvrsten župan in pa ud (dosmrten) e. k. kmetijske družbe Kranjske. Bil je kaj priljubljen, bodisi pri kmetih bodisi pri visoki gospodi; to je pokazal njegov pogreb 23. maja. Udeležilo se je pogreba jako veliko kmetškega ljudstva in tudi gospode iz bližnje okolice. Tacega pogreba skoraj ni še bilo tukaj med nami; pa saj ga je rajni zaslužil. Rohrmann je bil mož, da mu ga skoraj ni več para! Naj v miru počiva! Blag mu spomin!

Iz Štajerske. (Lovske karte.) Naš deželni zbor, kjer imajo liberalci vso oblast v rokah, je upeljal lovske karte. Kdor hoče na lov (jago) hoditi, mora imeti tako karto, ki velja 3 gld. stempelj pa 1 gld. Karta velja le za tri leta. To so menda zato naredili, ker gospôda želi sama loviti; če revni lovci ne morejo blizo, bo pa več zverine. Nam posestnikom se pa to nič ne dopade, ker nam zajci delajo dosti škode. Kmečki lovci so še največ pobili te škodljive živali; nedeljski lovci iz mest, ki imajo denar za lovsko karto, tako nič ne zadenejo. Tako nam bo pa zajec pozobal vse sadeže, posebno zelje in sadno drevje. Dokler bojo liberalci delali postave, ne bo kaj prida za kmeta.

Iz Šaleške doline na Štajerskem. (Žalostne in vesele novice.) V saboto 2. t. m. spremijalo je 12 č. gg. duhovnikov blagega zavoškega župnika, pok. g. Jožefa Severja, k večnemu počitku. Prevideni s sv. zakramenti umrli so pokojni na predvečer praznika presv. Rešnjega Telesa po mrtvu zadeti. Rojeni v Ormužu dne 2. marca 1832, v mešnika posvečeni 1. avg. 1858, vodili so to težavno župnijo v znožji Šenturšulske planine 8 let in 1 mesec. Ko so vlani farni cerkvi priskrbeli lepo novo zvonjenje, pač nihče ni slutil, da jim bodo novi zvonovi tako kmalo k večnemu počitku peli. N. v m. p.! — Visoki praznik presv. Rešnj. Telesa, ktere ga se po zgledu presvitlega cesarja vdeležujejo vse cesarske in tudi avtonomne gosposke (Graškega župana izvemši), napravili so Celjski telovadci (nemški „turnarji“) že v jutro tega praznika z nabitki (veliki plakati) napovedan izlet v tukajšnji posilni-nemški trg Šoštanj. Nena vadni strel pa bobnanje po trgu motilo je ne malo vdeleževalce slovesne procesije pri bližnji farni cerkvi, kakor se drugače misliti ne da. Zato so vsi trezno misleči prav zadovoljni s cerkveno gosposko, ktera je zategadelj prepovedala pri podružnici v Šoštanskem trgu prvo nedeljo po prazniku presv. Rešnj. Telesa navadno procesijo s presv. Rešnjim Telesom. Tem slovesnejši vršila se je ta procesija v bližnjem Velenjskem narodnem trgu. Potrjuje se tudi tukaj stara resnica, da z ljubeznijo do mile materinščine (domače govorice) peša — vsaj navadno — tudi ljubezen do sv. vere in naše vesoljne matere, sv. katoliške cerkve. — V sosednji Savinjski dolini delijo od 4. do 14. t. m. prevzv. milost. lavantinski knezoškof zakrament sv. birmе. V Celji zavoljo ošpic, ki so pa že minole, doslej še ni bilo sv. birmе, zato se je bilo danes v Žalcu, kjer je sedaj sedež Celjske dekanije, nenavadno veliko število č. duhovnikov, birmancev in botrov sèšlo. Bog daj Njih ekscelecenci premilostl. knezoškofu težavno opravilo obiskovanja far celjske in braslovške dekanije srečno dovršiti ter dne 2. avg. t. l. pri tako krepkem zdravju obhajati zlato sv. mešo, kakor so 18. januarja t. l. obhajali

25 letnico svojega škofovanja. Savinjsko-šaleško-dolinska železnica ima se še to jesen v delo vzeti. Predor izvemši vtegne v dveh mesecih biti izdelana. Da bi le tudi prav obilno Božjega blagoslova tej dolini donesla!

Kaj dela politika.

Po dolgih prepirih je državni zbor vendar končal razpravo o proračunu. Državi primanjkuje 21 milijonov goldinarjev. Če vladi že zdaj denarja zmanjkuje, kaj še le bo, če dobimo vojsko? Dolgov se ne znebimo več, obresti so toraj zmirom višji in zato rastejo davki! — Slovenski poslanci so se hrabro potegovali za naše pravice, in nekaj bojo menda vendar dosegli. V Celji in Mariboru se bo na latinskih šolah tudi slovenski podučevalo, če graška gospôda ne bo preveč nasprotovala. — Ker tržaški Slovenci svoje pravice ne morejo najti, jim bo družba sv. Cirila in Metoda napravila slovensko šolo. Podpirajmo na vso moč to koristno in potrebno društvo! — Kakor se kaže, se bo davek na špirit vendar potrdil; Poljaki so odjenjali; koroški poslanci se pa temu davku upirajo. Za Slovence je pa bolje, da je žganje drago: marsikdo bo potem rajši vino pil, in slovensko vino pojde bolj v denar. — Državni zbor je sklenil dobro postavo, da se mora kmetom nekaj davka odpisati, ako jim toča ali povodenj ukonča poljske pridelke.

Nemškemu cesarju, pravijo, da se je zdravje nekoliko zboljšalo. Malo jih je pa, da bi to verjeli. Bizmark še vedno nagaja Rusiji. Zdaj hoče naložiti še več carino na rusko žito, da bi Rusi v Nemčijo ne mogli nič prodati in tako denarno opešali. Rusi pa grozijo, da bojo tudi na nemške izdelke naložili carino (col); in tako je med Rusijo in Nemčijo večen prepir, dokler ne bo enkrat zabliskalo. — Na Francoskem so se zvezali monarhisti t. j. tisti, ki hočejo kralja, in boulangisti t. j. tisti, ki hočejo generala Boulangerja na čelo postaviti. Ljudstvo jim prav daje, in nemara da bojo republiko prekucnili. — Srbski kralj Milan slabo gospodari. Odstavil je vse prejšnje ministre in uradnike, ki jih je ljudstvo rado imelo, in nastavljal take, ki jih ljudje ne marajo, da so le njemu slepo udani. Sploh dela kralj vse po svoji glavi, naj bo ljudem prav ali ne. Zato ga vse sovraži. Še kraljica je šla od njega, in pravijo, da je šest let ne bo nazaj.

Gospodarske stvari.

Pomoč, če živina noče žreti.

Nek posestnik iz Celovške okolice nam piše: Enkrat ste razglasili pomoček, če pitavni prešiči nočejo žreti. Dovolite, da vam naznamim pomoček, ki ga rabim tako za prešiče, kakor za krave. Kupim v lekarni za 5 kr. kozjanovega soka (Kreuzbeersulze). To je črn sok v beli skatljici. Treba ga je na vodi razpustiti in tak se živali, ki noče žreti, v gobec vlije. Žival pa je treba par dni postiti, da se jej le prav malo krme poklada. Prešiča primem od zad za spredne noge tako, da se na zadno stran vsede; če je zelo težek, se naslonim ž njim na steno. Tako si žival

ne more nič pomagati in ne more nič breati, naj bo še tako močna. Če prešiča tako držim, potem mu vsaka ženska lahko zdravilo v gobec vlije. Ta sok mi je že veliko koristil, tako pri svinjah, kakor pri kravah. Včasih sem prešička prav po ceni kupil, ker je gospodar mislil, da je žival bolna. S tem sokom pa sem žival popolnoma ozdravil, začela je pridno žreti in se dobro spitala. Kdor poskusi, mu ne bo žal, saj ne stane mnogo.

Za poduk in kratek čas.

Romanje koroškega Slovenca v Rim I. 1888.

I. Popotovanje v Rim.

(Dalje.)

Padova.

V starinskeji Padovi smo. Kar naravnost se napotimo v velikansko in prelepo cerkev sv. Antona. V nebeško lepej kapeli tega čudodelnika pademo na svoja grešna kolena in marsikoga oblijejo svitle solze, ko bere nad svetnikovo podobo tolažljive in vabljive besede: „Pridite k meni vsi, ki ste v revah in nadlogah!“ Komu izmed nas romarjev ne bi veljale besede toliko mile in ljube? Kdo bi bil prost vseh rev in nadlog? Kdo ne bi imel temu svetniku kaj potožiti?

Zaradi pomanjkanja časa smo le v tej cerkvi opravili svojo krščansko dolžnost. Druzi cerkev pa razun one sv. Justine, pa tudi mestnih znamenitosti nismo mogli pregledati. Osupnil sem, ko zagledamo na velikanskem trgu med drugimi podobami slavnih mož tudi ono laškega rovarja Garibaldija. V resnici čuden svetnik popačene Italije! V Padovi kakor sploh v mestih, ktera so bila nekdanj avstrijska, so nas zagriznjeni „italianissimi“ vse bolj pisano gledali kakor kje drugod. Laška hvaležnost za lepe denarce iz avstrijskih naših krajev, in za kri, s katero so naši junaški vojaki laško zemljo močili! V Padovi smo prvič na laškej zemlji skusili nadležnost laških beračev, surovost voznikov in brezvestnost lakomnih krčmarjev. Tudi železniški vozovi, v ktere smo okoli pol ene sedli, so mnogo bornejši od naših. Povsod graje vredna skopost, le obnaša laških žandarmov, policajev in sploh uradnikov je bila res vse hvale vredna.

Če teh reči le memogredé omenim, ne pričakujte od mene natančnega popisa laških mest in znamenitosti. Vse to je prav izvrstno in živo popisal g. Jak. Gomilšak v svojem „Popotovanju v Rim“. Vse sem res tako našel, kakor je ta gospod pisal. Njegov spis je boljši, kakor marsikteri od hvalisanih Nemcev. V Rimu sem kupil Ant. de Waal-ovo „Der Rompilger“, pa priznati moram, da je knjižica v primeri z Gomilšakovo veliko predraga. Dal sem namreč v „dell anima“ za njo malenkost poštenih 4 frankov. Splošno v laških mestih so nas brez britve brili ne le Lah, temveč tudi Nemci.

Od Padove naprej se vije železnica po ravnem in lepem polju, deloma tudi okoli gor. Bil je še le 5. april, pa povsod se je videlo že zelenje in cvetje. Vozimo se čez več manjših in dve prav široki reki, čez derečo Adigo (Eć) in prav široko

Po, po lepem in rodovitnem polju. Povsod bele ravne ceste in še bolj ravni kanali, ki pojijo polje z rajšem obsejano, z brajdami ovenčano in z južnim drevjem nasajeno. Drevored za drevoredom se vrsti, in toliko lepši postane rajski svet, kolikor bolj se bližamo bogatemu mestu Bologni, kamor dospemo ob 4. popoldanski uri.

Bologna.

Bologne, ktero Lahi zavolj dobrega življenja v nji in njenega obilnega bogastva „la grasso“ imenujejo, nismo mogli ogledati, ker se nam je naprej mudilo. V restavraciji si kupimo potrebnega vina, ktereja Lah s steklenicami vred prodaja. Te steklenice ali flašice imajo podobo repe z dolgim in ozkim vratom. Ovite so z neko slamo in so iz prav tankega stekla. V vratu je mesto zamaška nekoliko kapljic olja.

O solnčnem zahodu zagledamo pri Rimini jadransko morje. Vsi ostrmimo nad njegovim veličastvom o zahajajočem solncu. Kakor zlati trakovi vijejo se po njem žarki zahajajočega solnca. O veličasten, krassen prizor! Kako lepo mora še le v nebesih biti!

Vozimo se zdaj blizu morskih bregov, in gledamo zdaj na morje, zdaj na rajski svet, ki vedno lepši in lepši postaja, dokler noč vseh teh naravnih krasot s svojim črnim plajščem ne pokrije.

V Sinigaliji vlak nenavadno dolgo obtiči. Posvetni gospod se začne z nami prijazno pogovarjati, in pripoveduje nam, kako so on in mestjani ponosni, da se je v njih mestu Pij IX. rodil. Videlo se mu je, da je zvest privrženec papežev, novi kralj in nova vlada mu pa nista kaj po volji. In ko se odpeljavamo, še navdušeno zakliče: Noi siamo boni catholichi! Mogoče.

Bilo je že pozno v noč, ko se pripeljemo v slavno primorsko mesto Ancono. V mestu in na morju migljalo je na tisoče prijaznih lučic. Ali kaj ko si slavnega mesta in morske prostorne luke nismo mogli ogledati, ker v kratkem je imel vlak še tisti večer v Loreto odriniti. Tu gor smo srečno dospeli ob enajsti ponočni uri.

(Dalje sledi.)

Andrej Einspielerjeve zdravice.

(Dalje.)

Zdravica slovenskim hčeram!

Le iz malega zraste veliko, pravi Koseski. Poglejte malo zernice, komaj ga vidiš — sčasom postane drevesce, slednjič še le drevo, ki donaša sad. Pa grušica bo gruška, lesničica bo lesnica, grozdje rodi grozdje, trnje pa trnje. Zatorej če hočemo dobiti slovenske matere, moramo prej imeti slovenska dekleta. Bog nam daj dekleta, ki bojo polne slovenskega duha. Slovenski duh pa je sramožljiv in čist, tih in miren, veren in pobožen; Bog nam daj torej taka dekleta, ki lepo govorijo in ljubijo svoj materni jezik, ki pojó poštene slovenske pesmi, se držijo šeg in navad naših slavnih predstarev in se pošteno in lepo obnašajo: Bog živi slovenska dekleta!

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Da bi vojak pet let na straži stal, je pač nezasižano; vendar se je prigodilo. Ob času francoskih vojsk je francoski general Davoust zasedel nemški otok Rügen. Pride pa povelje, da mora otok nagloma zapustiti. Francozi so tako hiteli na ladjo, da so pozabili na nekega vojaka, ki je precej daleč od tabora na straži stal. Vojak čaka več ur, pa nihče ne pride, da bi stražo premenil. Tedaj gre sam v šotor, pa najde vse prazno. Čez morje ne more za svojimi tovariši, toraj ostane na otoku in se oženi z neko kmetico. Čez pet let pride spet general Davoust s svojo vojsko na otok. Vojak se je bal, da ga bojo prijeli in ustrelili kot vojaškega begunca. Pride mu pa dobra misel. Brž se obleče kot vojak, vzame puško in gre svojim tovaršem naproti. „Kdo si ti?“ ga ogovori sprednja straža. „Jaz sem francoska straža, pred petimi leti tukaj pozabljen.“ Ko Davoust to zve, se je smejal in vojaka brez kazni spustil domov.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Posojilnica v Spodn. Dravbregu začela bo poslovati 15. junija. Kdor hoče pristopiti, naj se tisti den oglasi. Deleži so po 10 gld. Za hranilne uloge se daje $4\frac{1}{2}$, za posojila se tirja $5\frac{1}{2}$ gld. obrestij od sto. Kdor ne pristopi, ne dobi tudi nič na posodo. — Pošta v Freibachu se opusti, namesto nje se odpre nova pošta v Šmarjeti; Apače in Freibach pa padejo spet pod pošto pri Miklavcu. — Potrjilo Dravbreške posojilnice se je v Celovčanki razglasilo tudi v slovenskem jeziku. To nas veseli. Toliko bolj pa nas boli, da se šolske oblastnije nočejo poboljšati. Razpisane so učiteljske službe v Grabštanji, v Dholici in Bilčoves, pa samo za Bilčoves se tirja, da naj prosilec slovenski zna. Zakaj pa na Dholici ne? Tam se bo težko dobil kak otrok, ki nemški zna, pa v Grabštanji bode takih šolarjev še manj. Čuli smo o bljube Gautscheve, pa djanja kažejo drugače! — Hud prepir je zavolj uravnanja Gline (Glan). Eni trdijo, da bo to velika korist za deželo; drugi pa pravijo, da bo korist le za inženirje, kmetom se pa zemlja ne bo toliko zboljšala, kolikor bodo plačali. Z uravnavo Drave je tudi malokdo zadovoljen. Bolje bi bilo, da bi bili ta dva miliona razdelili med tiste občine, katerim Drava največ škode dela. Tako pa se denar v vodo zazida, in kedar je Drava slabe volje, jim vse odnese, posestniki pa nimajo od tega nič. — Šestletna šolarica je utonila v Droljah na Zili. — V Vabnjivi pri Slov. Šmihelu je zgorelo pohoštvo posestnika Štriketa. Zgorel je tudi hlapec in vsa živina razun dveh volov. Žalostno! — Cirilova podružnica v Škocijanu je od vlade že potrjena. — Nek Belačan je zadel 100.000 gld. v veliki loteriji. — Nek delavec iz Prevalj se je ustrelil v Celovcu za topničarsko kosarno. — Nekteri hočejo v Celovcu napraviti rokodelsko šolo. Mestni zbor pa za to noče nič dati. Rokodelcem se s tem ne bo prikupil. — Hud prepir se je vnel med tajnikom kmetijske družbe g. Schützom in g. Matschnigom, sodelavcem dveh koroških listov. Psovke so letele take, da mora slediti sodnijska obravnava. Radovedni smo, kdo bo spodaj obležal. — Veliko se godrnja med ljudmi, ker so se cigare

podražile. Pri kratkih je bilo res nepotrebno, ker so tako slabe, da ena še 2 kr. ni vredna. — Gozdarska služba v Železni Kapli se opusti. Planinska družba težko izhaja in mora gledati, da kaj prihrani. — Na vsem Koroškem je bilo lani 94 pivovarn, ki so izdelale 140.000 hektolitrov piva. Na glavo pride 41 litrov. — V Št. Janžu mislijo napraviti lastno požarno brambo s slovensko komando. Dobro! — Županu Šlemu v Št. Janžu ne morejo odpustiti, da je na občinskih tablah napravil slovenske napise. Ali mar ni prav, da imajo Slovenci slovenske napise, kakor imajo nemške občine nemške? Nam se je g. župan s tem le prikupil, ker vidimo, da spoštuje domačo besedo. — Celovski kolesarji so na veliki praznik presv. Rešnjega Telesa tudi napravili svoje „pranganje“. Božjo službo so imeli menda ob petih zjutraj v Šibertovi kavarni, potem so pa na kolesih prangali čez Galicijo v Kaplo in Belo. Ednajst ur so bili na potu. Svete meše ni slišal nobeden! Mi se takemu početju ne čudimo, saj vemo da so oni zvesti privrženci Dobernikovi, ki razglašva v svojem brezverskem listu „Freie Stimmen“ vabila za te in druge enake veselice, s katerimi se skrunijo Gospodovi dnevi. Slovenski kmetje pa, ki so to pohujšanje gledali, zdaj dobro vejo, koliko smejo zapupati listu, ki s svojimi oglašili pomaga, da se skrunijo največji prazniki in odobruje pohujšanje, ki se drugim napravlja. — V kolodvorskih ulicah, kjer stavijo novo streho, se je podrl zid in potlačil tri delavce, ki so več ali manj težko ranjeni. — Graški poslanec Deršata je v državnem zboru rekel, da je v Št. Pavelski sodnji samo 28 Slovencev, da torej ni vredno, ako se dr. Ferjančič za nje poteguje. Levičarji so bili tega lažnjivega popravka veseli in so rekli: „tako se resnica pači“. Kmalopas se je Deršata povedalo, da se on moti, da je le v Volšperškem okraju 28 Slovencev, v Št. Pavelskem pa 1700. Beljaška klepetulja je prinesla popravek Deršate, kako so pa Deršato zavrnil z resnico, tega niti ne omeni. Iz tega se lahko učimo, kako se ščuje in resnica pači! — Binkoštno nedeljo popoldne pogoreli so na Mišljah, Šmihelske fare na Krei, Humnikovi hlevi in hiša tako hitro, da še živine niso mogli vse rešiti in le težko so oteli sosedno Hudecovo hišo, ki se je že vnela. Binkoštni pondeljek popoldne pa je pogorela na Humskem bregu, Tinjske fare, pri Juriju in Primožu čisto vse; le živino so rešili.

Na Kranjskem. V Kamnigoricu je umrl narodni posestnik Šimen Kapus. — Na Dolenjskem imajo še zmirom dosti trpeti pred eigani. Nekemu gospodarju na Ambriškem so ukradli konja. Ali ni nobene postave zoper te vlačugarje? — Ljubljanski knezoškof dr. Missia so obhajali letos svojo sreberno mešo (25 letnico svojega mešništva). Bog Jih ohrani še mnogo let! — Na Šmarni gori je neznan tat odnesel vse nabrane milodare. — Strela je udarila v hišo krčmarja Pristovca v Mošnjah, pa brez posebne škode. — Danes napravijo ljubljanski „Sokolci“ izlet v Litijo. — Češko-slovinski spolek v Pragi je podaril družbi sv. Cirila in Metoda 20 gld., družbi sv. Mohora 20 gld., „Narodni šoli“ 30 gld., dram. društvu 5 gld., „Glasbeni Matici“ 10 gld., „Slov. Matici“ 25 gld. To je bratovsko. Slava mu! — V Št. Vidu pri Zatični je neznan tat odnesel 500 gld.

Na Štajerskem. Pri Dobrni in pri Trbovljah nahajajo se v zemlji okamenele rastline. Učitelji, ki po višjih šolah razlagajo naravoznanstvo, prihajajo večkrat v tiste kraje, da si izkapajo okamenine. Izmed Slovencev preiskuje jih g. Głowacki, profesor v Ljubnem. — Takozvani „hrvaški mlin“ pri Celji kupil je g. Majdič iz Mengša na Kranjskem. Dozdani lastnik bil je g. Lutz, doma iz Švajcarskega. Prodajalec je načelnik kmetijske podružnice Celjske. — V Celji bode letos razstava. Skraja so določili, naj bi svoje pridelke in prirastke poslali okraji Brežice, Celje, Slovenji-Gradec, Maribor in Ptuj. Po časnikih so razstavo razglasili kot „spodnještajarsko“. Pozneje so pa, kdo zna kako, zvedeli, da je Ljutomer s prijaznim Murskim poljem tudi na „spodnjem“ Štajerskem, in so k vdeležbi povabili še ta slavni okraj. Kaj so pa vrli zastopniki lepega okraja ob vzhodni slovitih slovenskih gorah odgovorili, nam ni znano, to pa se spominjamo, da je pred nekaterimi tedni Celjski časnik naznanil, da so vabilo sprejeli vsi okraji, samo iz Ljutomera še takrat ni bilo odgovora. — V občini Pirešica (blizu Žalca) in v sosedstvu stavitninski davek v zakup vzela gg. Lovrenčič in Dekleva. Vsled tega se je neki gostilničar, ki je prejšnja leta bil sonajemnik v druge družbi, začel kujati ter ni več točil vina. Sedaj pa vendar zopet vinska pipa škrtla. — Pri sv. Janžu poleg Velenja so postavili novo šolsko poslopje za dva razreda, zdaj še imajo samo enega učitelja. — Šolsko občino Planina z Golobinjakom so izluščili iz šolskega okraja Kozje ter jo pridružili k Sevnici. — Na Murskem polju imajo posamezne vesele lične in dokaj velike kapelice, v katerih se veččini večkrat zbirajo. Med najlepše štejejo tiste v Babincih, na Krapji, na Cvenu, na Moti, vse v Ljutomerskej fari. Cven, Mota pa (zgornje in spodnje) Krapje, te vesele so si pred nekaterimi leti postavile lastno šolo dvorazrednico. Toda šolarji, odkar so jih iz Ljutomera preselili, so ostali brez sv. meše. Sedaj se je dovolilo, da se v Censkej kapelici sme meševati. — Med štajerskimi mladeniči, ki so med vojake odraščali, najmanj znani brati v nemškem okraju Judenburg, namreč od 100 samo 60, po vseh ostalih okrajih je razmerje ugodnejše, najlepše pa v Ljutomerskem. To je edini okraj na Štajerskem, da izmed 100 mladenčev zna brati in pisati 100, t. j. vsi. V Judenburgu in Brucku so kmetje liberalca poslali v državni zbor, a v Ljutomeru nimajo za liberalca niti jednega glasú, tukaj so pač politično zreli ter znajo ločiti prijatelja (konservativca) od nasprotnika (laži-liberalca). — Pri Gornji-Radgoni pripravljajo veliko tehtnico ali vago, za tehtanje do 50 kilogramov ne bo treba plačati nič, ako okrajno glavarstvo Ljutomersko privoli v to, kakor istemu odgovarja trgovinska zbornica. — Zasulo je 18letno Ano Škrjančevo, ko je šla v jamo po pesek. Smrt ne gleda na starost! — Tatov ne zmenjka. Pri notarju dr. Radaju v Mariboru so odnesli 200 gld. — Tisti, ki je pokradel v št. Peterskem farovžu pri Mariboru, se je pa sam izdal z nekim pismom. Tička že imajo; da bi imeli le še vse druge! — V vodo skočil in utonil je neki usnarj v Mariboru. — Pri Ribnici na Pohorju je utonil 5leten deček. — Iz Bosne ušla sta dva vojaka lovca. V Mariboru so ju prijeli. — Sv. misijon so imeli v Novi Štifti pri Gor-

njemgradu. — V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru ste prišli na svetlo dve knjižici, ktere slovenske mladini prav gorko priporočujemo, in sicer: „Svete pesmi za šolarje“ in „Zbirka narodnih pesmi“, 1. snopič. Vsaka knjižica velja le 10 kr. Prva je posebno pripravna za darilo pridnim šolarjem. — Dva otroka so mrtva našli, enega v Brižah pri Loki, drugega pri sv. Križu na Murskem polju. Kako srce mora imeti taka mati, ki svoje lastno dete umori?! — V Žalcu je umrl g. Ernst Širca, 78 let star, zvest rodoljub. — V potok padel in utonil je neki Trinkaus, ki se ga je v Reichenburgu preveč nalezal. Bojte se žganja!

Na Primorskem. V Velikem dolu na Krasu se je nek 74leten mož dne 4. junija že v šestič oženil. — Novorojeno dete, mrtvo in v čunje zavito našli so v Trstu med kamenjem. Mater iščejo. — Komensko županstvo je prepovedalo vsako barrantijo za dan sv. Rešnjega Telesa. To je posne-manja vredno! — V Štorjah na Krasu so tatovi cerkev okradli. Odnesli so za 50 gld. vrednosti. — Več pa so dobili na Kristovem Tržiču pri neki gospodinji, ktere so odnesli 3730 gld.

Poslano.*)

Nemški nam sovražni časnik „Freie Stimmen“ v Celovcu v št. 42 od 26. majnika t. l. razglša neko svarilo slovenskim kmetom. Razpravlja govor vrlega poslanca g. dr. Ferjančiča zastran vknjiževanja v zemljiške knjige ter straši kmeta, da v potrebi pri nemških hranilnicah ne vtegnejo več pomoči najti. Nazadnje pa naglašja tri slovenske rodoljube, do katerih naj se slovenski kmetje v sili obrnejo, in dostavlja njih imena. No! to nič ni hudega in imenovanim gospodom ne bode škodovalo, velikoveč koristilo! Pa visokorodni, blagi gospod Jože Volbenk Dobernik, urednik „svobodnih glasov“, menda Vam je pri naštevanju onih treh gg. duhovnikov spomin nekoliko oslabil? Zakaj ste vendar pozabili imenovati še četrtega slov. duhovnika, pri katerem ste Vi sami nekega dneva — ni še tako davno od tega, — na vse zgodaj v veliki sili iskali denarne pomoči in ste jo po zmognosti svojega dobrotnika tudi našli? Ali ste od tistega časa na onega gospoda popolnem pozabili? Morebiti Vam bode všeč, ako slabemu spominu na pomoč priskočimo. Lahko se more zgoditi.

Iz D . . . med Svinčeno planino in Peco.

Narodnjak.

Odgovor na „Poslano“ v „Miru“ št. 9. od 10. maja 1888.

Si tacuisses — !

Obiskavši dne 24. marca svoje tovariše v Metliki sem poslal kratek dopis v cenjeni „Mir“. V št. 9. pa čitam neko „Poslano“ na ovi dopis, kjer se razkorača g. Fr. Šetina, učitelj v Črnomlju, in me dolži laži. Primoran sem odgovoriti v pojasnilo to-le:

Fecisti, quod nega!

1. Res je, da so se sošli nekateri učitelji Črnomeljskega okraja v začetku marca (1. ali 2.) v

* Za dopise pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.

krēmi birta-učitelja. Ker ovi učitelj lovi in vabi vsacega mogočega k sebi, se lahko sklepa, da je tudi takrat učitelje vabil, to tem lože, ker je na njegov nasvet sklenila „slavna“ četvorica učiteljev „slovesno resolucijo“ in jo raztrobila po svetu.

2. Laž!?? — Resnica je, da so se izrekli proti Liechtensteinovemu predlogu in sicer zoper voljo in odsvet svojega predstojnika. Da Liechtensteinov predlog v narodnem oziru ni popolen, nobeden ne dvomi, in za popolnost mora skrbeti državni zbor, za narodnost posebno slovanski, za našo osobito slovenski poslanci. Zbrani učitelji so tedaj protestovali le z narodnega stališča, in kdor tako misli in sodi kakor 739.071 podpisavših se za Liechtensteinov predlog, trdi g. Šetina, da je „laž“. „Salzb. Chr.“ piše: „Wer als Katholik gegen den konfessionellen Schulgesetzentwurf des Fürsten Liechtenstein, also gegen Einführung einer christlichen Schule protestirt, der ist ein Verräther an seinem Glauben, ein Abtrünniger, und ladet die ganze Verantwortung der namenlosen Uebel auf sich, denen unsere Jugend anheimfällt.“ In jaz še pristavim, kam merijo in kako naj se razlagajo v pogovoru o L. predlogu iz ust g. Šetine prišle besede: „H . . . a, za «štrike» pa vendar ne bom vlekel!“ Ali te besede pomenijo, da preti narodnosti nevarnost? Za „štrike vleči“ se ni treba več bati, ker so cerkveniške in orglarske službe dandanes vrejene, pač pa je v ovih besedah izražen strah pred sonadzorstvom cerkve v šoli.

3. Resnica je, da je imel g. Š. ob nedeljah in praznikih mizo pred krēmo, kjer so med službo Božjo posedali in popivali. Res je, da se je postavljala že prej več let, preden se je g. Š. ondi ustanil, pa med službo Božjo se ni nikdar popivalo. Odpravil jo je, pa še ne prav pred tremi leti, kakor dokazuje župni upravni zapisnik l. 1885. št. 471. „Mestnemu županstvu se naznanja, da se sme zavoljo posvečevanja nedelj in praznikov klop in miza pred Antoničevo hišo izpostavljati še le po popoldanski službi Božji.“ 12. avg. 1885. (Ali je to že pred 5. leti?)

Laž je, da je dopis izraz osebnega sovraštva; osebnega sovraštva ne poznam, pač pa je dopis izraz resnicoljubja. Sramotno je, da imenuje „Lai-bacher Schulzeitung“, ki tepta in zaničuje najsvetejše svetinje slovenskega naroda, resolucijo sklenjeno od mož, kateri se ponašajo in hvalisajo s svojo vernostjo in narodnostjo, „eine rühmenswerthe Ausnahme“ učiteljstva Črnomeljkega okraja. Sapientii sat!

V Črnomlju 17. maja 1888.

M. Klemenčič.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Jož. Kočovsky, župnik v Theissen-eggu, je dobil faro Št. Marjeto pri Wolfsbergu. — Prestavljeni so: č. g. Franc Kolarič, kaplan v Črni, za provizorja na Vrate, ki oskrbuje tudi faro na Kokovem; Ask. Zucco bar. Cucagna, provizor v Greifenburg, za provizorja v Št. Jurij pri Strassburgu; Ferd. Moser, kaplan v Mill-

stattu, za provizorja v Greifenburg; Ign. Wipfler, provizor pri sv. Trojici, za provizorja v Tiffen; Jož. Habernig, kaplan v Zagorici, za mestnega kaplana v Št. Vid. — Za kaplane so nastavljeni novomešniki č. g. Anton Gabron v Črno; Janez Tiefenthal v Sovodje; Božidar Stufka v Motnico; Ludovik Hafner za kaplana v Zagorico. — Razpisana je fara Št. Šteben na Zili do 22. junija. — Umrli je č. g. P. Eduard Guggenberger, frančiškan v Beljaku. N. v m. p.!

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico bo imela 13. junija t. l. ob 1/2 8. uri zvečer v družbeni hiši kat. rokodelskih pomočnikov v Celovcu svoj

letni občni zbor

po tem le dnevnem redu:

1. Pozdrav predsednikovega namestnika.
2. Poročilo tajnikovo in denarničarjevo.
3. Volitev novega odbora.
4. Slučajni govori in nasveti.

Po zborovanju:

Govori in veselica s petjem slovenskih pesnij.

Prijazno so povabljeni vsi domači in tuji udje in vsi tisti, ki želijo pristopiti imenovani podružnici.

Odbor.

Vabilo.

Podpisani naznanja v imenu začasnega odbora, da ima naša podružnica sv. Cirila in Metoda svoj prvi občni zbor dne 17. junija (4. nedeljo po binkošti) v Apačah. Povabljeni so vsi slovenski rodoljubi in zavedni Slovenci. Spored: 1. Nagovor načelnika. 2. Volitev stalnega odbora. 3. Govori in petje. 4. Šaljiva zabava. 5. Sprejemanje novih udov. Apače, 6. junija 1888.

Tone Božič,
začasni načelnik.

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	5 gld. 10 kr.
rž	3 " 50 "
ječmen	3 " 50 "
oves	2 " 40 "
hejda	3 " 10 "
turšica	3 " 70 "
pšeno	5 " 60 "
proso	5 " 20 "
grah	— " — "
repica	— " 90 "
fižol, rudeči . . .	6 " 60 "

Sladko seno . . .	3 gld. — kr.
kislo	2 " 20 "
slama	1 " 80 "
meterski cent (100 kil).	
Frišen špeh kl. —	gld. 70 kr.
maslo	1 " — "
mast	— " 75 "
Navadni voli . . .	120—150 gld.
pitani voli	130—200 "
junci	80—130 "
krave	70—120 "
junice	50—70 "
prešički	5—17 "

Loterijske srečke od 3. junija.

Linc	42	62	32	25	71
Trst	8	27	32	87	4